

تدوین مدل احساس معنای زندگی بر اساس طرح‌واره نقص و شرم و سبک‌های هویت با میانجی‌گری پذیرش خود در دانشجویان: یک مطالعه توصیفی

کیما مرادپور شیخ کانلو^۱، امیر کرمی^۲

دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۹/۱۲ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۱۴۰۳/۱۰/۳۰ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۱۴۰۳/۱۲/۰۸ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۱۲/۱۱

چکیده

زمینه و هدف: توجه به ایجاد هدف در زندگی، معنای زندگی و نگرش نسبت به زندگی که آینده فرد را شکل می‌دهد، در دوران جوانی اهمیت ویژه‌ای دارد و عوامل مختلفی بر احساس معنای زندگی تأثیرگذار هستند. هدف مطالعه حاضر تدوین مدل احساس معنای زندگی بر اساس طرح‌واره نقص و شرم و سبک‌های هویت با میانجی‌گری پذیرش خود در دانشجویان بود.

مواد و روش‌ها: روش مطالعه توصیفی حاضر از نوع همبستگی بود که با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام گرفت. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت‌جام در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بودند که از بین آن‌ها ۲۶۵ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. آزمودنی‌ها پرسش‌نامه‌های معنای زندگی Steger و همکاران، طرح‌واره Young، سبک‌های هویت Berzonsky و پذیرش بی‌قید و شرط خود Chamberlain و Haaga را تکمیل نمودند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش ضریب همبستگی Pearson و مدل‌سازی معادلات ساختاری انجام گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که با توجه به مسیرهای پیش‌بینی شده در مدل، معنای زندگی از سبک هویت هنجاری ($\beta = -0/186$)، طرح‌واره نقص و شرم ($\beta = -0/137$) و پذیرش خود ($\beta = 0/207$) به طور مستقیم و معنادار تأثیر می‌پذیرد ($P < 0/05$). هم‌چنین، مسیر غیرمستقیم تمامی سبک‌های هویت و طرح‌واره نقص و شرم از طریق پذیرش خود بر احساس معنای زندگی جوانان معنادار می‌باشد ($P < 0/05$).
نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد که اگر جوانان سبک هویتی مخصوص به خود را کسب کرده باشند و طرح‌واره نقص و شرم نداشته باشند یا در صورت داشتن به دنبال اصلاح آن باشند، در مجموع می‌تواند به پذیرش خود بهتر آن‌ها و در نهایت به زندگی آن‌ها احساس معنا دهد.

واژه‌های کلیدی: معنای زندگی، طرح‌واره نقص و شرم، سبک‌های هویت، پذیرش خود

ارجاع: مرادپور شیخ کانلو ک، کرمی ا. تدوین مدل احساس معنای زندگی بر اساس طرح‌واره نقص و شرم و سبک‌های هویت با میانجی‌گری پذیرش خود در دانشجویان: یک مطالعه توصیفی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*، سال ۱۴۰۳، دوره ۲۳ شماره ۱۲، صفحات: ۱۰۶۰-۱۰۷۵.

۱- کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، تربت جام، ایران

۲- (نویسنده مسئول) استادیار گروه روانشناسی، موسسه آموزش عالی حکمت رضوی، مشهد، ایران

تلفن ثابت: ۰۵۱-۳۶۲۳۸۶۵۹، پست الکترونیکی: a.karami@hri.ac.ir

مقدمه

پیدا کردن معنا در زندگی (Meaning in life) و جهت دادن به هدف‌ها یک وظیفه رشدی حیاتی در دوران جوانی محسوب می‌شود (۱). معنای زندگی را می‌توان، به عنوان احساس یکپارچگی وجودی که به دنبال پاسخ دادن به چیستی زندگی، پی‌بردن به هدف زندگی و دست یافتن به اهداف ارزنده و در نتیجه، رسیدن به حس کامل بودن و مفید بودن است، تعریف کرد (۲). یافتن معنا در زندگی عمدتاً از دو منبع می‌آید: تا حدی از تعمیم‌هایی که ما از تجربیات گذشته خود ایجاد می‌کنیم، و در عین حال به شدت تحت تأثیر جامعه، فرهنگ و تربیت ما هستند (۳). Steger و همکاران، معنای زندگی را در دو بعد اصلی نشان دادند: وجود معنا و جستجوی معنا؛ وجود معنا افراد را مستعد می‌کند تا زندگی خود را منسجم و ارزشمند تجربه کنند و در فعالیت‌های روزانه خود احساس هدف یا مأموریت داشته باشند؛ و جستجوی معنا نشان‌دهنده تلاش‌های پویا و فعالی است که افراد در تلاش برای درک معنا، ارزش و هدف زندگی‌شان انجام می‌دهند (۴). علاوه بر این، وجود معنا به طور مثبت با بهزیستی روانی مرتبط است (۵).

هم‌چنین، یکی از متغیرهایی که می‌تواند بر احساس معنای زندگی تأثیرگذار باشد، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه است. طرح‌واره‌ها در دوران کودکی زمانی که اصلی‌ترین نیازهای یک کودک (مانند پذیرش و عشق بی‌قید و شرط) برآورده نشود ایجاد می‌شود (۶). طرح‌واره ناسازگار نقص و شرم (Schema of defect and shame)، یکی از طرح‌واره‌های حوزه طرد و بریدگی است. این افراد احساس ناقص بودن، دوست داشتنی نبودن، بد بودن، ناخواسته بودن، حقارت یا اینکه از جهات مهمی پست یا بی‌اعتبار هستند را دارند (۷) و اگر خود را در معرض نگاه دیگران قرار دهند بدون شک طرد می‌شوند، فرد باور دارد مشکلی در او وجود دارد

یا دارای نقص دائمی است (۸). وقتی در کنار سایر افراد قرار می‌گیرند، احساس امنیت ندارند و به دلیل ترس از برملا شدن معایب خود و تحقیر شدن تمایلی ندارند اشخاص با آن‌ها صمیمی شوند و از سایرین دوری می‌کنند (۹). نتایج تحقیقات نشان داده است که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با جستجوی معنا و وجود معنا در زندگی همبستگی دارند و طرح‌واره‌های ناسازگار: معیارهای سخت‌گیرانه، ایثار، اطاعت، محرومیت هیجانی، انزوای اجتماعی و شکست، توانایی پیش‌بینی‌کنندگی معنای زندگی را دارند و بر سلامت روان تأثیرگذار هستند (۱۰).

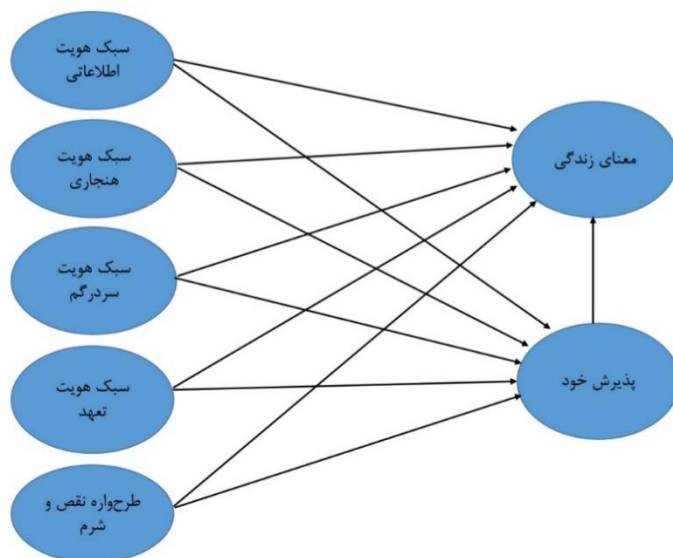
تحقیقات رابطه قوی بین رشد هویت خود و معنای زندگی را نیز نشان داده‌اند (۱۱) و پرورش هویت به عنوان راهی برای یافتن معنا در زندگی تلقی می‌شود (۱۲). از نظر Erikson وظیفه روانی اجتماعی اولیه در دوران جوانی، شکل‌گیری هویت است که حس عمیقی از تعهد ایدئولوژیک را فراهم می‌کند و افراد را قادر می‌سازد جایگاه خود را در جهان درک کنند (۱۳). ناکامی در ایجاد هویت خود می‌تواند منجر به سردرگمی نقش شود و باعث شود که جوانان ویژگی‌های شخصیتی اساسی خود، خودپنداره و این‌که دیگران چگونه آن‌ها را درک می‌کنند زیر سؤال ببرند، ممکن است به یک‌باره در معنا و هدف وجودی خود شک کنند و دچار احساس فقدان و افسردگی شوند (۱۴). تفاوت در پردازش اطلاعات مربوط به خود و حل تعارضات هویتی به عنوان سبک‌های هویت (Identity styles) توصیف می‌شود، سه سبک اطلاعاتی، هنجاری و اجتنابی یا سردرگم برای پردازش هویت وجود دارد (۱۵). سبک اطلاعاتی با حل مسائل هویتی از طریق پردازش فعال و ارزیابی اطلاعات مربوط به خود مشخص می‌شود و با خودآگاهی و راهبردهای مقابله‌ای سازگارتر و خرد نیز مرتبط است؛ در سبک هنجاری افراد، باورها و ارزش‌های افراد مهم را درونی می‌کنند و به هنجارهای ثابت پای‌بند هستند (۱۶). سبک اجتنابی یا سردرگم با تأخیر در تصمیم‌گیری و اجتناب از تضادهای هویتی همراه است

Faustino و همکاران نیز نشان داده شده است، پذیرش بی‌قید و شرط خود، تنظیم نیازهای روان‌شناختی را پیش‌بینی می‌کند و بین طرح‌واره‌های عاطفی و نیازهای روانی نقش میانجی دارد (۲۴). بهبود پذیرش خود می‌تواند سطح سلامت روان را تا حدودی افزایش دهد (۲۵).

لذا با توجه به اهمیت سلامت روان جوانان و حساسیت و اهمیت احساس معنای زندگی آنان بر سلامت روان‌شناختی و عملکرد تحصیلی و اجتماعی آنان و لزوم بررسی متغیرهای پیش‌بینی‌کننده آن جهت ارائه امکانات و مداخله‌های مناسب و نیز بر طبق جستجوهای به‌عمل آمده، با توجه به نبود پژوهشی منسجم، جامع و یکپارچه در خصوص موضوع پژوهش و لزوم برطرف کردن خلأ پژوهشی موجود، این مطالعه با هدف تدوین مدل احساس معنای زندگی در جوانان بر اساس طرح‌واره نقص و شرم و سبک‌های هویت با میانجی‌گری پذیرش خود انجام گرفت که در شکل ۱ قابل مشاهده است.

(۱۷). تعهد هویت نیز به عنوان قدرت تعهد یا وضوح در استانداردها، اهداف، باورها و اعتقادات فرد توصیف می‌شود (۱۸). سبک پردازش هویت و معنای زندگی با بهزیستی روان‌شناختی مرتبط است (۱۹) و طبق نتایج پژوهش Czyżowska، سبک هویت هنجاری می‌تواند جستجوی معنا در زندگی را به طور منفی پیش‌بینی کند (۱۶).

پذیرش خود (Self-acceptance) نیز می‌تواند به عنوان عاملی برای جوانان عمل کند که به معنای بیشتری در زندگی دست یابند (۲۰). پذیرش خود بیانگر این باور عقلانی است که یک فرد علیرغم تمام نقص‌ها و اشتباهاتی که انجام می‌دهد برای خودش یک فرد ارزشمند است (۲۱). هم‌چنین، خودپذیری رابطه قوی با افزایش احساسات مثبت و رضایت از زندگی دارد که رشد‌دهنده معنا در زندگی شناخته می‌شود (۲۲). یافته‌ها نشان داده است که خودپنداره با سبک‌های هویت اطلاعاتی و تعهدی رابطه مثبت و با سبک هویت پراکنده رابطه منفی دارد (۲۳). در پژوهش

شکل ۱- مدل مفهومی احساس معنای زندگی بر اساس طرح‌واره نقص و شرم و سبک‌های هویت با میانجی‌گری پذیرش خود

پژوهش کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت‌جام در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بودند که از بین آن‌ها ۲۶۵ دانشجوی به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. طبق فرمول

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است که با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام گرفت. جامعه آماری

Tabachnick و Fidell (۲۶)، $N \geq 50 + 8M$ که M تعداد متغیرهای پیش‌بین است و با توجه به وجود شش متغیر پیش‌بین به ۹۸ نمونه نیاز بوده است، ولی برای دقت بالاتر ۲۶۵ آزمودنی انتخاب شده است. همچنین، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جمع‌آوری شده از آزمودنی‌ها توسط پژوهش‌گران شامل جنسیت، سن، سطح تحصیلات و وضعیت تأهل بود.

ابزارهای مورد مطالعه عبارت بودند از:

پرسش‌نامه معنای زندگی (Meaning of Life Questionnaire; MLQ): این پرسش‌نامه توسط Steger و همکاران ساخته شده است (۴). پرسش‌نامه دارای ۱۰ سؤال در دو زیرمقیاس جست‌وجوی معنا در زندگی (سؤالات ۱، ۴، ۵، ۶، ۹) و وجود معنا در زندگی (سؤالات ۲، ۳، ۷، ۸، ۱۰) می‌باشد که سؤالات براساس طیف هفت‌گزینه‌ای لیکرت (کاملاً نادرست=۱، خیلی نادرست=۲، کمی نادرست=۳، بینابین=۴، کمی درست=۵، خیلی درست=۶، کاملاً درست=۷) طراحی شده است و سؤال ۹ به شکل معکوس نمره‌گذاری می‌شود. حداقل نمره در این پرسش‌نامه ۱۰ و حداکثر نمره ۷۰ می‌باشد و نمره بالاتر نشان‌دهنده داشتن معنا در زندگی است (۲۷). ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه در پژوهش Steger و همکاران برای وجود معنا و جست‌وجوی معنا و نمره کل پرسش‌نامه به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۸۷ و ۰/۸۴ به دست آمد و ضریب بازآزمایی آزمون در فاصله یک‌ماهه ۰/۷۰ برای وجود معنا در زندگی و ۰/۷۳ برای جست‌وجوی معنا در زندگی گزارش شده است (۴)، همچنین سازندگان آزمون روایی همگرا با (آزمون‌های رضایت از زندگی، عاطفه مثبت و عوامل شخصیتی برون‌گرایی و توافق‌پذیری) و واگرا با (آزمون‌های افسردگی، عاطفه منفی و نوروگرایی) را بررسی کرده و روایی خوبی برای آن گزارش داده‌اند. در پژوهشی در ایران نیز جهت بررسی پایایی این پرسش‌نامه از

آلفای کرونباخ استفاده گردید که ۰/۸۸ به دست آمد (۲۸). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای وجود معنا و جست‌وجوی معنا و نمره کل پرسش‌نامه به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۸۵ و ۰/۸۷ به دست آمد.

پرسش‌نامه طرح‌واره یانگ (Young Schema Questionnaire-Short Form; YSQ-SF): این پرسش‌نامه توسط Young ساخته شده است (۲۹)، نسخه ۷۵ سؤالی این پرسش‌نامه کوتاه شده نسخه ۲۰۵ سؤالی است و سؤالات در مقیاس لیکرت شش درجه‌ای (کاملاً موافق=۱، تقریباً موافق=۲، اندکی موافق=۳، بیشتر موافق تا مخالف=۴، تقریباً مخالف=۵، کاملاً مخالف=۶) نمره‌گذاری می‌شوند (۲۹). پرسش‌نامه ۱۵ طرح‌واره را در پنج حوزه کلی شامل حوزه بریدگی و طرد (۲۵ سؤال)، خودمختاری و عملکرد مختل (۲۰ سؤال)، دیگر جهت‌مندی (۱۰ سؤال)، بازداری و گوش به زنگی بیش از حد (۱۰ سؤال) و محدودیت‌های مختل (۱۰ سؤال) می‌سنجد و نمره بالاتر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه را نشان می‌دهد، حداقل نمره ۷۵ و حداکثر نمره ۴۵۰ می‌باشد (۳۰). در نسخه اصلی Young، پایایی این پرسش‌نامه را با روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۶ و تمامی خرده‌مقیاس‌ها را بیشتر از ۰/۸۰ به دست آورد، همچنین روایی واگرا ۰/۹۰ و روایی همگرا ۰/۸۵ را گزارش کرد (۲۹). در پژوهشی همسانی درونی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس کل این پرسش‌نامه ۰/۹۷ به دست آمد (۷). همچنین، در پژوهشی در ایران پایایی پرسش‌نامه فوق با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای پنج حوزه بریدگی و طرد، خودمختاری و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، دیگر جهت‌مندی و بازداری و گوش به زنگی بیش از حد به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۹۲، ۰/۹۱، ۰/۸۸ و ۰/۸۲ محاسبه شد (۳۱). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ کل پرسش‌نامه برابر ۰/۸۷

Chamberlain و Haaga ساخته شده است (۳۵). پرسش‌نامه دارای ۲۰ سؤال و دو مؤلفه پذیرش بی‌قید و شرط خود (سؤالات ۲، ۳، ۵، ۶، ۸، ۱۱، ۱۶، ۱۷، ۱۸) و پذیرش مشروط خود (سؤالات ۱، ۴، ۷، ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۹، ۲۰) می‌باشد و برای گروه سنی ۱۴ سال و بالاتر قابل اجراست، نمره‌گذاری سؤالات براساس طیف هفت درجه‌ای لیکرت (کاملاً نادرست=۱، نادرست=۲، تا حدودی نادرست=۳، نه درست نه نادرست=۴، تا حدودی درست=۵، درست=۶، کاملاً درست=۷) انجام می‌شود و گرفتن نمره بالا در ۹ عبارت نشان‌دهنده پذیرش بی‌قید و شرط خود است (دامنه نمرات از ۹ تا ۶۳) و گرفتن نمره پایین در ۱۱ عبارتی که به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود نشان‌دهنده پذیرش مشروط خود است (دامنه نمرات از ۱۱ تا ۷۷) (۳۶). Chamberlain و Haaga آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه را ۰/۷۲ و روایی همگرایی پرسش‌نامه از طریق همبستگی نمرات آن با نمرات مقیاس عزت نفس روزنبرگ بررسی کردند و ضریب همبستگی آن را ۰/۳۷ گزارش کردند (۳۵). در ایران Shafiabadi و Niknam برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۷۰ و روایی محتوایی مناسب و همبستگی خرده مقیاس خویش‌نشدن‌پذیری غیرمشروط را با کمال‌گرایی مثبت برابر با ۰/۴۹ و با کمال‌گرایی منفی برابر با ۰/۲۵- گزارش کردند (۳۷). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر ۰/۷۱ و برای مؤلفه‌های پذیرش بی‌قید و شرط خود و پذیرش مشروط خود به ترتیب ۰/۷۰ و ۰/۷۱ به‌دست آمد.

ابتدا پس از هماهنگی با مسئولین دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام و ارائه توضیحات به مسئولین و دانشجویان در خصوص نحوه انجام پژوهش پرسش‌نامه‌ها بین دانشجویان در بازه زمانی اردیبهشت و خرداد سال ۱۴۰۳ در ساعات کلاسی توزیع شد. هم

و برای پنج حوزه بریدگی و طرد، خودمختاری و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، دیگر جهت‌مندی و بازاری و گوش به زنگی بیش از حد به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۸۰، ۰/۸۲، ۰/۸۴ و ۰/۸۰ به‌دست آمد.

پرسش‌نامه سبک‌های هویت (Identity Style Inventory; ISI): این پرسش‌نامه توسط Berzonsky طراحی شده است (۳۲): دارای ۴۰ سؤال است که مؤلفه‌های سبک هویت اطلاعاتی (۱۱ سؤال)، سبک هویت هنجاری (۹ سؤال)، سبک هویت اجتنابی یا سردرگم (۱۰ سؤال) و تعهد هویت (۱۰ سؤال) را می‌سنجد. سؤالات براساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای (کاملاً مخالفم=۱، مخالفم=۲، نظری ندارم=۳، موافقم=۴، کاملاً موافقم=۵) طراحی شده و سؤالات ۹، ۱۱، ۱۴ و ۲۰ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند، حداقل نمره ۴۰ و حداکثر ۲۰۰ می‌باشد (۳۳). در نسخه اصلی این پرسش‌نامه ضریب آلفای کرونباخ برای سبک اطلاعاتی، هنجاری، اجتنابی یا سردرگم و تعهد به ترتیب ۰/۶۲، ۰/۶۶، ۰/۷۳ و ۰/۷۲ گزارش شده است و ضریب بازآزمایی با فاصله دو هفته برای سبک اطلاعاتی، هنجاری، اجتنابی یا سردرگم و تعهد به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۷، ۰/۸۳ و ۰/۸۹ گزارش شد (۳۲). در ایران ضریب آلفای کرونباخ برای سبک اطلاعاتی ۰/۷۲، سبک هنجاری ۰/۶۵، سبک اجتنابی یا سردرگم ۰/۷۴ و تعهد هویت ۰/۸۰ به دست آمد (۳۴). Czyżowska ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های این پرسش‌نامه را در پژوهش خود ۰/۶۹ تا ۰/۸۱ به دست آورد (۱۶). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای سبک اطلاعاتی، هنجاری، اجتنابی یا سردرگم و تعهد به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۰، ۰/۷۳ و ۰/۷۰ به‌دست آمد.

پرسش‌نامه پذیرش بی‌قید و شرط خود (Unconditional Self-Acceptance Questionnaire; USAQ): این پرسش‌نامه توسط

کارشناسی، ۳۸/۱ درصد (۱۰۱ نفر) کارشناسی ارشد و ۱۵/۴ درصد (۴۱ نفر) دکتری بودند. ۷۳/۲ درصد (۱۹۴ نفر) خانم و ۲۶/۸ درصد (۷۱ نفر) آقا بودند. ۶۴/۹ درصد (۱۷۲ نفر) مجرد و ۳۵/۱ درصد (۹۳ نفر) متأهل بودند.

در ابتدا نرمال بودن شاخص‌های پژوهش توسط آزمون Kolmogorov-Smirnov یک نمونه‌ای مورد بررسی قرار گرفت و سطح معناداری آزمون برای تمامی شاخص‌های پژوهش کوچکتر از مقدار ۰/۰۵ بود، در نتیجه تمامی شاخص‌های پژوهش دارای توزیع غیر نرمال می‌باشند. بنابراین، برای بررسی از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده شد.

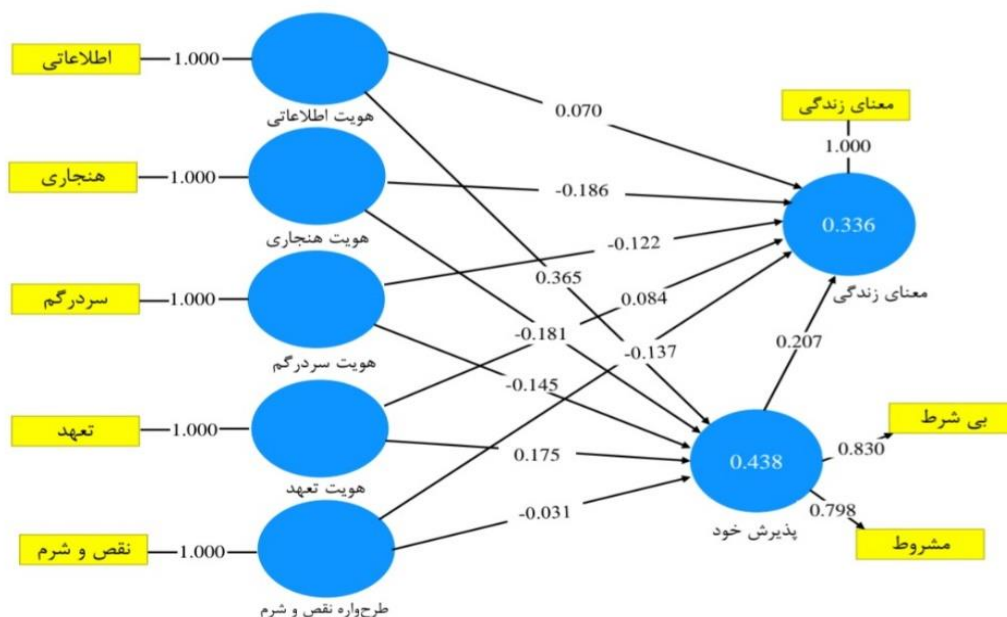
برای بررسی فرضیه‌های پژوهش از روش معادلات ساختاری استفاده شده است. خروجی گرافیکی مدل پژوهش در شکل‌های ۲ و ۳ قابل مشاهده می‌باشد. برای بررسی اهمیت رابطه بین متغیرها و ضرایب مسیر، از آماره آزمون t یا t -value استفاده می‌شود. از آنجایی که معناداری در سطح خطای ۰/۰۵ بررسی می‌شود، بنابراین اگر میزان ضرایب مسیر مشاهده شده با آزمون t -value کوچکتر از ۱/۹۶ محاسبه شود، رابطه معنادار نیست. همان‌طور که در شکل ۳ نشان داده شده است، مقدار t برای رابطه سبک هویت اطلاعاتی و پذیرش خود، سبک هویت هنجاری و معنای زندگی، سبک هویت هنجاری و پذیرش خود، سبک هویت سردرگم و پذیرش خود، سبک هویت تعهد و پذیرش خود، طرح‌واره نقص و شرم و معنای زندگی، پذیرش خود و معنای زندگی بیشتر از ۱/۹۶ است، لذا این روابط معنادار است. ولی بین سبک هویت اطلاعاتی و معنای زندگی، سبک هویت سردرگم و معنای زندگی، سبک هویت تعهد و معنای زندگی و طرح‌واره نقص و شرم و پذیرش خود مقدار t کمتر از ۱/۹۶ است و روابط معناداری وجود ندارد.

چنین، تمامی پرسش‌نامه‌ها توسط خود آزمودنی‌ها پاسخ داده شد و پژوهش‌گران در صورت لزوم به ذکر توضیحاتی می‌پرداختند. ابتدا تعداد ۲۸۰ آزمودنی به تکمیل پرسش‌نامه‌ها اقدام کردند، ولی در نهایت تعداد ۲۶۵ مورد بدون نقص وارد مطالعه شد. ملاک‌های ورود به مطالعه شامل دانشجو بودن در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و همچنین حداقل سن ۱۸ سال بود، ملاک خروج از مطالعه نیز ارائه اطلاعات ناقص یا عدم همکاری بود. اصول اخلاقی مورد نیاز در پژوهش از جمله آگاهی کامل شرکت‌کنندگان از روند اجرای پژوهش، محرمانه ماندن اطلاعات آن‌ها و اجازه خروج هر زمان که بخواهند رعایت شده است. مطالعه حاضر با کد اخلاق به شماره IR.IAU.TJ.REC.1403.050 مورد تصویب قرار گرفته است.

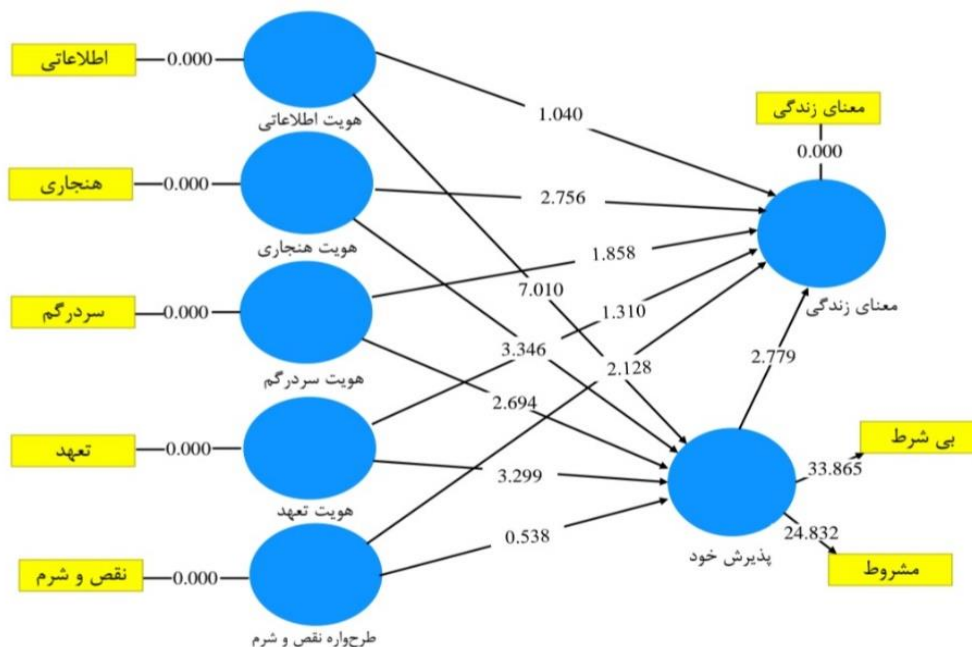
نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و Smart PLS نسخه ۳ برای انجام تحلیل آماری مورد استفاده قرار گرفتند. تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی انجام گرفت. در بخش توصیفی به بررسی شاخص‌های مرکزی و پراکندگی متغیرهای پژوهش پرداخته شد و در بخش آمار استنباطی از آن جهت که برای بررسی نظام علی حاکم بر روابط متغیرهای درون‌زاد و برون‌زاد استفاده از روش‌های آماری تحلیل مسیر ضروری است، روش مدل‌یابی روابط ساختاری به کار گرفته شد. سطح معنی‌داری در آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج

در پژوهش حاضر، تحلیل توصیفی داده‌ها برای ۲۶۵ نفر آزمودنی نشان داد که ۴۴/۹ درصد (۱۱۹ نفر) آزمودنی‌ها در بازه سنی ۲۰ تا ۲۴ سال، ۴۰/۴ درصد (۱۰۷ نفر) در بازه سنی ۲۵ تا ۲۸ سال و ۱۴/۷ درصد (۳۹ نفر) در بازه سنی ۲۹ تا ۳۲ سال بودند. همچنین، از لحاظ مقطع تحصیلی ۴۵/۲ درصد (۱۲۰ نفر)

شکل ۲- ضرایب مسیر استاندارد مدل مفهومی پژوهش در دانشجویان دانشگاه آزاد تربت جام در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ (n=۳۶۵)

شکل ۳- نتایج آزمون t برای معناداری ضرایب مسیر در دانشجویان دانشگاه آزاد تربت جام در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ (n=۳۶۵)

برای بررسی اعتبار و روایی مدل از شاخص‌های آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده (AVE Average) استفاده شد و نتایج در جدول ۱ قابل مشاهده است.

برای بررسی اعتبار و روایی مدل از شاخص‌های آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده (AVE Average) استفاده شد و نتایج در جدول ۱ قابل مشاهده است.

شاخص‌های پژوهش بالاتر از مقدار ۰/۵ است. بنابراین، روایی همگرایی سؤالات پرسش‌نامه‌ها نیز مورد قبول می‌باشد (۳۸).

با توجه به جدول ۱، مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی در تمامی شاخص‌ها بزرگ‌تر از مقدار ۰/۷ است. بنابراین، پایایی پرسش‌نامه پژوهش مورد تأیید است. هم‌چنین، مقدار AVE تمامی

جدول ۱- مقادیر آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و AVE برای مؤلفه‌های تحقیق در دانشجویان دانشگاه آزاد تربت جام در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ (n=۲۶۵)

شاخص	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	AVE
احساس معنای زندگی	۰/۸۷	۰/۸۸	۰/۶۳
پذیرش خود	۰/۸۶	۰/۸۴	۰/۵۵
طرح‌واره نقص و شرم	۰/۸۲	۰/۷۹	۰/۵۸
سبک هویت اطلاعاتی	۰/۸۱	۰/۷۷	۰/۵۵
سبک هویت هنجاری	۰/۸۳	۰/۸۵	۰/۵۱
سبک هویت سردرگم	۰/۸۰	۰/۸۷	۰/۶۰
سبک هویت تعهد	۰/۸۰	۰/۸۲	۰/۵۱

در پژوهش حاضر برای بررسی برازش مدل آزمون شده، نیکویی برازش (Goodness of Fit; GOF)، شاخص نیکویی برازش هنجار شده (Normed Fit Index; NFI) و ریشه میانگین مجذور باقی مانده (Root Mean Square Residual; RMSR) به‌عنوان شاخص‌های برازش مدل در نظر گرفته شدند. از نظر Wetzels و همکاران اگر مقدار GOF (۰/۱ تا ۰/۲۵ = ضعیف، ۰/۲۵ تا ۰/۳۶ = متوسط، بیش از ۰/۳۶ = قوی و عالی) است (۳۸). هم‌چنین، اگر مقدار NFI (بیشتر از ۰/۸ = قابل قبول، بیشتر از ۰/۹ = خوب، بیشتر از ۰/۹۵ = عالی) است و اگر مقدار RMSR (کمتر از ۰/۱ = قابل قبول، کمتر از ۰/۰۸ = خوب، کمتر از ۰/۰۵ = عالی) است (۳۹). در جدول ۲، این شاخص‌ها به تفکیک گزارش شده‌اند.

نتایج جدول ۲، شاخص‌های نیکویی برازش مدل آزمون شده پژوهش، نشان می‌دهد که مدل پژوهش از برازش قابل قبولی برخوردار است.

جهت بررسی کفایت مدل، معیار R^2 که معیاری است که نشان از تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا دارد و هرچه بیشتر باشد یعنی مدل از برازش بهتری برخوردار است بررسی شد که این مقدار برای معنای زندگی ۰/۳۳۶ و برای پذیرش خود ۰/۴۳۸ بود و مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید می‌کند؛ هم‌چنین، معیار Q^2 که قدرت پیش‌بینی مدل را مشخص می‌کند برای پذیرش خود ۰/۲۶۵ و برای معنای زندگی ۰/۲۹۱ بود که قدرت پیش‌بینی مناسب مدل در خصوص سازه‌های درون‌زای پژوهش را دارد و برازش مناسب مدل ساختاری را تأیید می‌کند، و معیار F^2 که شدت رابطه میان سازه‌های مدل را تعیین می‌کند ۰/۱۷۹ به دست آمد و در حد متوسط می‌باشد، بنابراین برازش مدل ساختاری پژوهش را تأیید می‌کند (۳۹).

جدول ۲- شاخص‌های نیکویی برازش مدل آزمون شده پژوهش در دانشجویان دانشگاه آزاد تربت جام در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ (n=۲۶۵)

نام شاخص	مقدار	نتیجه برازش (۳۸)
نیکویی برازش (GOF)	۰/۴۶	عالی
شاخص نیکویی برازش هنجار شده (NFI)	۰/۸۵	قابل قبول
ریشه میانگین مجذور باقی‌مانده (RMSR)	۰/۰۸	خوب

همان‌گونه که در جدول ۳ مشخص است، سبک هویت هنجاری با ضریب مسیر (-۰/۱۸۶)، طرح‌واره نقص و شرم با ضریب مسیر (-۰/۱۳۷) و پذیرش خود با ضریب مسیر (۰/۲۰۷) اثر مستقیم معناداری بر احساس معنای زندگی جوانان دارند ولی سبک هویت اطلاعاتی، سردرگم و تعهد اثر مستقیم معناداری بر احساس معنای زندگی جوانان نداشتند.

جدول ۳- خلاصه یافته‌های آزمون فرضیه‌های مستقیم مدل در دانشجویان دانشگاه آزاد تربت جام در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ (n=۲۶۵)

فرضیه	ضریب مسیر	آماره t-value	نتیجه آزمون
سبک هویت اطلاعاتی بر احساس معنای زندگی جوانان اثر معناداری دارد.	۰/۰۷۰	۱/۰۴۰	عدم تأیید
سبک هویت هنجاری بر احساس معنای زندگی جوانان اثر معناداری دارد.	-۰/۱۸۶	۲/۷۵۶	تأیید
سبک هویت سردرگم بر احساس معنای زندگی جوانان اثر معناداری دارد.	-۰/۱۲۲	۱/۸۵۸	عدم تأیید
سبک هویت تعهد بر احساس معنای زندگی جوانان اثر معناداری دارد.	۰/۰۸۴	۱/۳۱۰	عدم تأیید
طرح‌واره نقص و شرم بر احساس معنای زندگی جوانان اثر معناداری دارد.	-۰/۱۳۷	۲/۱۲۸	تأیید
پذیرش خود بر احساس معنای زندگی جوانان اثر معناداری دارد.	۰/۲۰۷	۲/۷۷۹	تأیید

برای بررسی اثر میانجی پذیرش خود در رابطه سبک‌های هویت با احساس معنای زندگی جوانان و اثر میانجی پذیرش خود در رابطه طرح‌واره نقص و شرم با احساس معنای زندگی جوانان از آزمون آماری سوبل (Sobel) استفاده شد. اگر متغیر مستقل به صورت مستقیم بر متغیر وابسته اثر معنادار نداشته باشد و اثر آن کاملاً از طریق متغیر میانجی منتقل شود، در این حالت میانجی‌گری کامل اتفاق می‌افتد، هم‌چنین اگر متغیر مستقل هم از طریق متغیر میانجی و هم به‌طور مستقیم بر متغیر وابسته اثر معنادار داشته باشد، در این حالت میانجی‌گری جزئی اتفاق می‌افتد (۴۰). مقدار آزمون سوبل به‌دست آمده برای رابطه سبک هویت اطلاعاتی و معنای زندگی با میانجی‌گری پذیرش خود ۳/۵۵ (میانجی‌گری کامل)، رابطه سبک هویت هنجاری و معنای زندگی با میانجی‌گری پذیرش خود ۳/۴۱ (میانجی‌گری جزئی)، رابطه سبک هویت سردرگم و معنای زندگی با میانجی‌گری پذیرش خود ۳/۲۸ (میانجی‌گری کامل) به دست آمد و رابطه طرح‌واره نقص و شرم و معنای زندگی با میانجی‌گری پذیرش خود نیز مقدار ۱/۹۹ (میانجی‌گری جزئی) به‌دست آمده که این مقادیر همگی از مقدار ۱/۹۶ بیشتر می‌باشد، پس می‌توان نتیجه گرفت که پذیرش خود نقش میانجی معناداری را در رابطه بین سبک‌های هویت و طرح‌واره نقص و شرم با احساس معنای زندگی جوانان ایفا می‌کند.

بحث

هدف پژوهش حاضر تدوین مدل احساس معنای زندگی در جوانان براساس طرح‌واره نقص و شرم و سبک‌های هویت با

هدف پژوهش حاضر تدوین مدل احساس معنای زندگی در جوانان براساس طرح‌واره نقص و شرم و سبک‌های هویت با

میانجی‌گری پذیرش خود بود. طبق قسمتی از یافته‌های پژوهش مشخص شد که پذیرش خود نقش میانجی معناداری را بین سبک هویت اطلاعاتی با احساس معنای زندگی جوانان دارد که با نتایج پژوهش Czyżowska (۱۶) و Rahiminezhad و همکاران (۴۱) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان بر طبق نظر Berzonsky (۱۵) عنوان کرد که افراد با سبک هویت اطلاعاتی فعالانه اطلاعات مربوط به خود را ارزیابی می‌کنند و روش‌های مقابله‌ای مسئله‌مدار و متمرکز بر حل مسئله دارند. افراد دارای این سبک در مقابل استرس و بحران‌ها روش حل مسئله را به‌کار گرفته و بیشتر احساس شایستگی می‌کنند و این احساس شایستگی باعث افزایش پذیرش خود در مواجهه با شکست‌ها، بی‌کفایتی‌ها و نقص‌ها می‌شود. از این رو به نظر می‌رسد این نگرش به کاوش در زمینه‌های مختلف زندگی، از جمله در جستجو و احساس معنا به آن‌ها کمک می‌کند و پذیرش خود نقش میانجی معناداری را برای احساس معنا در زندگی افراد با سبک هویت اطلاعاتی ایفا می‌کند. در پژوهش حاضر سبک هنجاری هم به‌طور مستقیم و هم با میانجی‌گری پذیرش خود اثر منفی معناداری را بر احساس معنای زندگی جوانان داشت که با نتایج پژوهش‌های Czyżowska (۱۶)، Rahiminezhad و همکاران (۴۱) همسو و با نتایج مطالعه Bajaj و همکارش (۱۸)، Shabanishad و همکاران (۲۳) ناهمسو است که می‌توان گفت نتیجه این بخش پژوهش با نظریه سبک هویت همخوانی دارد، زیرا بر اساس این نظریه، افرادی که دارای سبک هویت هنجاری هستند، تقریباً به‌طور خودکار هنجارها و باورهای خاصی را از سایر افراد مهم اتخاذ می‌کنند، بنابراین ممکن است مشتاق نباشند که نه تنها ارزش‌ها بلکه معنای زندگی را نیز به‌طور فعال کشف کنند. تعریف‌هایی که این افراد از خودشان دارند بر ویژگی‌های خود جمعی مانند خانواده، مذهب، ارزش‌های سنتی و میهن‌پرستی تأکید دارد و در اغلب موارد تحت تأثیر دیگران

هستند و چارچوب‌های آنان را می‌پذیرند و به همین دلیل کمتر اهل جستجوگری بوده و دارای ذهن بسته و انعطاف ناپذیر هستند و از روش‌های از پیش تعیین شده بهره می‌گیرند. هم‌چنین، پذیرش خود نقش میانجی معناداری را بین سبک هویت اجتنابی یا سردرگم با احساس معنای زندگی جوانان دارد و این یافته با یافته‌های پژوهش Czyżowska (۱۶)، Berzonsky و Kuk (۴۲) و Rahiminezhad و همکاران (۴۱) همسو است. سبک اجتنابی یا سردرگم با اهمال‌کاری مزمن و اجتناب تدافعی همراه است، بی‌میلی به رویارویی و برخورد با مشکلات شخصی یا تضادهای هویتی توسط خود فرد وجود دارد که به همین دلیل رفتار فرد براساس خواسته‌ها و پیامدهای موقعیتی یا بیرونی تعیین می‌شود (۱۸). تصور از خود و خودپنداره این افراد غیر واقعی است که منجر به برداشت نادرست از خویش و افکار و رفتار ناکارآمد در فرد می‌شود. تعریف این افراد از خودشان برحسب نگرانی‌های اجتماعی مانند محبوبیت، شهرت و تأثیرات دیگران است و به دلیل احساس آشفتگی که این افراد تجربه می‌کنند نه تنها تفسیری که از زندگی دارند نامنظم و نامنسجم است بلکه به دلیل استفاده از راهبردهای نامناسب حل مسئله، این راهبردها و چهارچوب تفسیری بی‌نظم و آشفتگی که برای ادراک دنیای پیرامون خود دارند عاملی شده تا احساس معنای کمتری را نیز تجربه کنند. هم‌چنین، پذیرش خود میانجی معناداری بین سبک هویت تعهد و معنای زندگی جوانان می‌باشد. این یافته با پژوهش‌های Czyżowska (۱۶)، Bajaj و همکارش (۱۸) همسو است. می‌توان بیان کرد تعهد هویت به تفاوت‌های موجود در قدرت و وضوح استانداردهای مرتبط به خود، اهداف، عقاید و باورهایی که افراد در مقایسه با دیگران نشان می‌دهند، اشاره دارد. این افراد خودپذیری بالایی داشته و خود را براساس ویژگی‌های شخصی و یا جمعی تعریف می‌کنند که نشان دهنده تعهد بالاتر به هویت و وضوح

بیشتر در ساختار هویت است. مشارکت شخصی و پیگیری اهداف فردی که ارزشمند و مهم تلقی می‌شود، می‌تواند معنای درک شده زندگی را تقویت کند، شایان ذکر است که تعهدات یک فرد در مجموعه‌ای از نقش‌ها (مانند شریک عاطفی، والدین یا کارمند) بوده و اگرچه جوانان اغلب هنوز به طور رسمی یا قانونی آن‌ها را انجام نداده‌اند، اما تعهدات زندگی (به عنوان مثال، در حوزه روابط، تحصیلات یا اهداف حرفه‌ای) حس انسجام آن‌ها را افزایش می‌دهد و در نهایت به احساس معنا در زندگی منجر می‌شود.

هم‌چنین، مشخص شد که طرح‌واره نقص و شرم هم به طور مستقیم و هم با میانجی‌گری پذیرش خود اثر معناداری را بر احساس معنای زندگی جوانان دارد. این یافته با بخشی از یافته‌های پژوهش‌های Pyszkowska و همکارش (۷)، Faustino و همکاران (۲۴)، Sedighi Arfae و همکاران (۴۳)، Orang و همکاران (۱۰) همسو است و در تبیین این یافته نیز می‌توان گفت طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه "بسیار پایدار و بادوام" تعریف می‌شوند، مضامینی متشکل از خاطرات، عواطف و شناخت‌ها که در دوران کودکی ایجاد می‌شود و تا حد قابل توجهی ناکارآمد است. افراد با طرح‌واره نقص و شرم خود را در مهم‌ترین قسمت‌های شخصیتشان ناکامل، فاقد ارزش و ناچیز می‌دانند که منتظرند سایرین آن‌ها را طرد کرده و مورد عیب‌جویی و تحقیر قرار دهند (۴۴). این افراد از روابط نزدیک و دوستانه به دلیل این که دیگران متوجه عیوب و نقایص آن‌ها شوند اجتناب می‌کنند. این افراد به جای این که نسبت به کاستی‌ها و ضعف‌های شخصی خود نگاه مهربانانه داشته باشند، نگاه قضاوت‌آمیزی دارند و بر محدودیت‌های شخصی تمرکز کرده و عیوب و بی‌کفایتی‌های خود را نمی‌پذیرند و درک نمی‌کنند این امر کیفیت زندگی آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در این طرح‌واره که افراد از نظر هیجانی دچار محرومیت هستند، این احتمال وجود دارد که با خود مهربان نباشند و خود را به خاطر اشتباهاتشان

سرزنش کرده و خود را با تمام عیوبی که دارند نپذیرند. از آنجایی که نتایج تحقیقات نشان داده‌اند، پذیرش خویشتن به ما کمک می‌کند تا زندگی خود را معنا کنیم و پیش‌بینی کننده بهزیستی روان‌شناختی نیز می‌باشد (۲۰). می‌توان نتیجه گرفت افراد دارای طرح‌واره نقص و شرم به دلیل سطح خودپذیری پایین‌تر در احساس معنای زندگی و تلاش برای دستیابی به آن با مشکل مواجه شده و احساس معنای کمتری را تجربه می‌کنند.

قسمتی از یافته‌های پژوهش نیز نشان داد که پذیرش خود اثر مستقیم معناداری را بر احساس معنای زندگی جوانان ایفا می‌کند. این یافته با پژوهش‌های Wu و همکاران (۴۵)، Klusman و همکاران (۴۶)، Nabilah و همکاران (۴۷)، King و همکارش (۲۰) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد یکی از عواملی که وجود دارد و به افراد کمک می‌کند تا زندگی معنادار و شادی را تجربه کنند، مفهوم خود و پذیرش خود است؛ پذیرش خود را می‌توان پذیرش کامل حالات درونی، ترجیحات، منابع و شهودات درونی خود تعریف کرد. نتایج تحقیقات گزارش می‌دهند زمانی که به افراد ویژگی‌های پذیرفته‌شده‌شان حتی ویژگی‌های ناقص‌شان یادآوری شود، سطح بالاتری از معنا را در زندگی گزارش می‌دهند که نشان می‌دهد شناخت و درک خودپذیری باعث افزایش معنا در زندگی می‌شود (۴۸). معنا در زندگی به عنوان دغدغه‌ای با اهمیت و هدف اصلی و وجودی یک فرد شناخته می‌شود. دانستن و پذیرش این که شخص واقعاً چه کسی است، منجر به افزایش احساس انسجام در سراسر زندگی فرد شده و اجازه می‌دهد تا اقداماتی که در راستای حمایت از ارزش‌ها، اهداف یا مقاصد اوست انجام دهد؛ بنابراین، افزایش خودپذیری احساس معنای زندگی را افزایش می‌دهد.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها از طریق خودگزارش‌دهی آزمودنی‌ها و به‌وسیله

پیش‌گیرانه می‌تواند به کاهش اثرات منفی نداشتن معنا در زندگی جوانان کمک کند.

تشکر و قدردانی

از کلیه دانشجویانی که در پژوهش حاضر همکاری داشتند نهایت تشکر و قدردانی به عمل می‌آید. هم‌چنین، از مسولان دانشگاه آزاد واحد تربت جام که همکاری لازم را داشتند، کمال تشکر را داریم.

تعارض در منافع: هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

حامی مالی: این پژوهش هیچ کمک مالی از سازمان‌های مالی بخش دولتی، عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

ملاحظات اخلاقی (کد اخلاق): این مقاله از پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد استخراج شده است و با کد اخلاق به شماره IR.IAU.TJ.REC.1403.050 مورد تصویب قرار گرفته است.

مشارکت نویسندگان

- طراحی ایده: کیمیا مرادپور شیخ کانلو، امیر کرمی
- روش کار: کیمیا مرادپور شیخ کانلو
- جمع آوری داده‌ها: کیمیا مرادپور شیخ کانلو
- تجزیه و تحلیل داده‌ها: کیمیا مرادپور شیخ کانلو، امیر کرمی
- نظارت: امیر کرمی
- مدیریت پروژه: امیر کرمی
- نگارش - پیش‌نویس: کیمیا مرادپور شیخ کانلو، امیر کرمی
- نگارش - بررسی و ویرایش: کیمیا مرادپور شیخ کانلو، امیر کرمی

پرسش‌نامه اشاره نمود که این شیوه همیشه تحت تأثیر عوامل متعدد تأثیرگذار مثل گرایش پاسخ دهندگان به ارائه پاسخ‌های جامعه پسند می‌باشد. هم‌چنین، این مطالعه تنها بین دانشجویان صورت گرفته است و برای تعمیم نتایج به دیگر جوامع آماری لازم است، احتیاط صورت گیرد و روش نمونه‌گیری در دسترس نیز تعمیم‌پذیری نتایج را با محدودیت روبه‌رو می‌کند. از این رو، پیشنهاد می‌گردد از روش‌های عینی‌تر مانند مشاهده و مصاحبه برای بررسی رابطه این متغیرها استفاده گردد و این پژوهش بر سایر گروه‌ها و نمونه‌های دیگر در شهرهای مختلف مورد بررسی قرار گیرد.

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که معنای زندگی از سبک هویت هنجاری، طرح‌واره نقص و شرم و پذیرش خود به‌طور مستقیم و معنادار تأثیر می‌پذیرد. هم‌چنین، مسیر غیرمستقیم تمامی سبک‌های هویت و طرح‌واره نقص و شرم از طریق پذیرش خود بر احساس معنای زندگی جوانان معنادار می‌باشد. به‌طور خاص نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که سبک‌های هویت، طرح‌واره نقص و شرم و پذیرش خود می‌توانند بر معنای زندگی جوانان اثرگذار باشند. این نتایج بر اهمیت مداخلات روان‌شناختی برای اصلاح سبک هویت و طرح‌واره نقص و شرم و بهبود پذیرش خود تأکید می‌کنند. هم‌چنین، توجه به این متغیرها در طراحی برنامه‌های

References

1. Bronk KC, Damon W. What Makes a Purpose "Worth Having"? *Hum Dev* 2021; 65(2): 113-7.
2. Deb S, Thomas S, Bose A, Aswathi T. Happiness, Meaning, and Satisfaction in Life as Perceived by Indian University Students and Their Association with Spirituality. *J Relig Health* 2020; 59(5): 2469-85.
3. Martela F, Pessi AB. Significant Work Is About Self-Realization and Broader Purpose: Defining the Key

- Dimensions of Meaningful Work. *Front Psychol* 2018; 9: 1-15.
4. Steger MF, Frazier P, Oishi S, Kaler M. The meaning in life questionnaire: Assessing the presence of and search for meaning in life. *J Couns Psychol* 2006; 53(1): 80-93.
 5. Newman DB, Nezlek JB, Thrash TM. The dynamics of searching for meaning and presence of meaning in daily life. *J Pers* 2018; 86(3): 368-79.
 6. Young JE, Klosko J, Weishaar ME. Schema therapy: A practitioner's guide. 1th ed, New York: Guilford Press; 2003, pp. 330-5.
 7. Pyszkowska A, Stojek MM. Early Maladaptive Schemas and Self-Stigma in People with Physical Disabilities: The Role of Self-Compassion and Psychological Flexibility. *Int J Environ Res Public Health* 2022; 19(17): 1-13.
 8. Cudo A, Mącik D, Griffiths MD. The Relationship between Early Maladaptive Schemas and Problematic Facebook Use: The Indirect Effects of Perceived Stress. *Int J Environ Res Public Health* 2023; 20(4): 1-19.
 9. Mirhashem MS, Pordelan N. Predicting the Schema of Defects and Shame in Children Based on Parental Control and Authority. *JNIP* 2024; 20(24): 1-11. [Farsi]
 10. Orang S, Hashemi Razini H, Abdollahi MH. Relationship between Early Maladaptive Schemas and Meaning of Life and Psychological Well-Being of the Elderly. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2017; 12(3): 326-45. [Farsi]
 11. Tevington P, Chauveron LM, Urban JB, Gama L, Glina M, Quinn J, et al. Emerging Evidence of Positive Youth Constructs and Purpose Development: Results from a Qualitative Approach. *J Early Adolesc* 2021; 41(5): 778-802.
 12. Wapano MRR, Paguta L. Literature Review on the Relationship between Identity Formation and Meaning in Life among Emerging Adults. *IJRIS* 2022; 6(8): 14-22.
 13. Erikson EH. Identity, Youth, and Crisis. Norton: New York, NY, USA; 1968; pp. 126.
 14. Lu YY, Chen HT, Wang HH, Lawrenz F, Hong ZR. Investigating grade and gender differences in students' attitudes toward life and well-being. *Appl Res Qual Life* 2021; 16(1): 105-27.
 15. Berzonsky MD. Identity formation: The role of identity processing style and cognitive processes. *Pers Individ Differ* 2008; 44(3): 645-55.
 16. Czyżowska N. Identity Processing Style and Meaning in Life among Emerging Adults: Mediation Role of Commitment. *Int J Environ Res Public Health* 2022; 19(11): 1-11.
 17. Berzonsky MD, Kinney A. Identity processing style and depression: The mediational role of experiential avoidance and self-regulation. *Identity* 2019; 19(2): 83-97.
 18. Bajaj V, Lall SS. The Relationship between Identity, Self-Esteem and Meaning in Life among Late Adolescent Women. *IJIP* 2018; 6(4): 100-19.
 19. Berzonsky MD, Ciecuch J. Mediation role of identity commitment in relationships between identity processing style and psychological well-being. *J Happiness Stud* 2016; 17(1): 145-62.
 20. King LA, Hicks JA. The Science of Meaning in Life. *Annu Rev Psychol* 2021; 72(1): 561-84.
 21. Ellis A. How to Stubbornly Refuse to Make Yourself Miserable: About Anything-Yes, Anything!. London UK: Little Brown Group; 2016, pp. 151-5.
 22. Liu F, Zhu Z, Jiang B. The Influence of Chinese College Students' Physical Exercise on Life Satisfaction: The Chain

- Mediation Effect of Core Self-evaluation and Positive Emotion. *Front Psychol* 2021; 12: 1-7.
23. Shabanishad N, Hosseini Almadani SA, Motevalli S. Developing a Model of Identity Styles and Emotional Intelligence with the Mediating Role of Self-Concept. *Iranian Journal of Learning and Memory* 2019; 2(7): 51-60. [Farsi]
24. Faustino B, Vasco AB, Silva AN, Marques T. Relationships between Emotional Schemas, Mindfulness, Self-Compassion and Unconditional Self-Acceptance on the Regulation of Psychological Needs. *Res Psychother* 2020; 23(2): 145-56.
25. Li S, Zhang X, Luo C, Chen M, Xie X, Gong F, et al. The mediating role of self-acceptance in the relationship between loneliness and subjective well-being among the elderly in nursing home: A cross-sectional study. *Medicine* 2021; 100(40): 1-8.
26. Tabachnick B, Fidell L. Using multivariate statistics. 5th ed, New York, NY: Allyn and Bacon; 2007, pp. 123.
27. Sevari K, Farzadi F. Predicting Meaning of Life Based on Optimism and Humorous Styles. *Positive Psychology Research* 2021; 7(2): 49-60. [Farsi]
28. Sabokzaie A, Nastiezaie N. The Relationship of Meaning in Life, Spiritual Well-Being and Ego Strength with The Anxiety Related to COVID19. *Positive Psychology Research* 2023; 9(1): 107-24. [Farsi]
29. Young JE. The Young Schema Questionnaire: Short form. New York: Cognitive Therapy Center; 1998; pp: 10.
30. Sanaemehr M, Mirzahoseini H, Zargham Hajebi M. The Mediating Role of Schema Modes between Early Maladaptive Schemas and Obsessive-Compulsive Disorder. *MEJDS* 2021; 11(74): 1-8. [Farsi]
31. Aghaei A, Kahrazei F, Farnam A. Comparing the Effectiveness of Group Schema Therapy and Emotional Couple Therapy on Couples' Maladaptive Schemas. *SALĀMAT-I IJTIMĀI* (Community Health) 2021; 8(3): 371-85. [Farsi]
32. Berzonsky MD. Identity style: conceptualization and measurement. *J Adolesc Res* 1989; 4(3): 267-81.
33. Dana A, Rafiee S, Gozalzadeh E, Shamsy M. Structural Model of Identity Styles, Identity Commitment and Adherence to Prayer among Young Athletes. *Research on Educational Sport* 2019; 7(16): 85-106. [Farsi]
34. Shafizadeh M, Khan Armoei M, Rafieinia P. The relationship between depression and bullying: the mediating role of identity styles. *Journal of Psychological Science* 2020; 19(96): 1625-36. [Farsi]
35. Chamberlain JM, Haaga DA. Unconditional self-acceptance and psychological health. *J Rat-Emo Cognitive-Behav Ther* 2001; 19(3): 163-76.
36. Saeedi S, Taheri A, Akbari F, Mohseni M. Prediction of Psychological Well-Being Based on Brain-Behavioral Systems and Through Self-Acceptance in Retired Military Personnel. *Military Psychology* 2022; 13(51): 67-80. [Farsi]
37. Shafiabadi A, Niknam M. The relationship between perfectionism and job burnout in nurses: the mediating role of unconditional self acceptance. *Journal of Psychological Studies* 2015; 11(1): 11540. [Farsi]
38. Henseler J, Ringle CM, Sinkovics RR. The use of partial least squares path modeling in international marketing, In New challenges to international marketing. Emerald Group Publishing Limited; 2009, pp. 277-319.
39. Wetzels M, Odekerken-Schröder G, Van Oppen C. Using PLS path modeling for assessing hierarchical construct

- models: Guidelines and empirical illustration. *MIS quarterly* 2009; 33(1): 177-95.
40. Khademi E, Mirzaei V. Investigating the effect of service quality on word of mouth marketing with the role of mediating customer loyalty (Case of: branches Bank Tejarat Province North Khorasan). *New Research Approaches in Management and Accounting* 2020; 4(13): 54-76. [Farsi]
41. Rahiminezhad A, Zalizadeh M, Alipour A. The relationship between identity styles and presence and searching for meaning of life. *Journal of Psychological Science* 2016; 14(56): 504-16. [Farsi]
42. Berzonsky MD, Kuk L. Identity Styles and College Adaptation: The Mediational Roles of Commitment, Self-Agency and Self-Regulation. *Identity* 2021; 22(4): 310-25.
43. Sedighi Arfaee F, Eskandari N, Shirvani K. The Mediating Role of Self-Compassion in the Relationship between Early Maladaptive Schemas with quality of life and Psychological Distress. *Rooyesh* 2024; 13(2): 25-36. [Farsi]
44. Shaw ZA, Starr LR. Intergenerational Transmission of Emotion Dysregulation: The Role of Authoritarian Parenting Style and Family Chronic Stress. *J Child FAM Stud* 2019; 28(1): 3508-18.
45. Wu C, Liu X, Liu J, Tao Y, Li Y. Strengthening the meaning in life among college students: the role of self-acceptance and social support - evidence from a network analysis. *Front Psychol* 2024; 15: 1-10.
46. Klussman K, Curtin N, Langer J, Nichols AL. The Importance of Awareness, Acceptance, and Alignment with the Self: A Framework for Understanding Self-Connection. *Eur J Psychol* 2022; 18(1): 120-31.
47. Nabilah IF, Safaria T, Urbayatun S. Suffering, Self-Acceptance and Finding the Meaning of Life in Women with Breast Cancer After Mastectomy. *J Psiko Studia* 2022; 11(2): 180-9.
48. Schlegel RJ, Hicks JA, King LA, Arndt J. Feeling like you know who you are: perceived true self-knowledge and meaning in life. *Pers Soc Psychol Bull* 2011; 37(6): 745-56.

Development of a Model of Feeling the Meaning of Life Based on the Schema of Defects and Shame and Identity Styles with the Mediation of Self-Acceptance in Students: A Descriptive Study

Kimiya Moradpour Sheykh Kanloo¹, Amir Karami²

Received: 02/12/24 Sent for Revision: 19/01/25 Received Revised Manuscript: 26/02/25 Accepted: 01/03/25

Background and Objectives: Paying attention to creating a purpose in life, the meaning of life, and the attitude toward life, all of which shape a person's future, is particularly important during the youth ages, and various factors are influential. The purpose of the present study was to investigate the development of a model of feeling the meaning of life based on the schema of defects and shame and identity styles with the mediation of self-acceptance.

Materials and Methods: In the present descriptive correlational study, carried out using the structural equation modeling method, the statistical population included all students studying at the Islamic Azad University of Torbat-e-Jam Branch in the academic year of 2023-2024, of whom 265 people were selected by the convenience sampling method. Participants completed Assessing the Meaning of Life (Steger et al.), Schema (Young), Identity Styles (Berzonsky), and Unconditional Self-Acceptance (Chamberlain & Haaga) Questionnaires. Data analysis was performed using Pearson's correlation coefficient and structural equation modeling.

Results: The results showed that according to the predicted paths in the model, meaning of life is directly and significantly affected by normative identity style ($\beta=-0.186$), defect and shame schema ($\beta=-0.137$), and self-acceptance ($\beta=0.207$) ($p<0.05$). Moreover, the indirect path of all identity styles and the schema of defect and shame through self-acceptance on the sense of meaning in the lives of the youth is significant ($p<0.05$).

Conclusion: The present study showed that if the youth have acquired their own identity style and do not have a schema of defect and shame, or if they do, they seek to correct it, it can overall lead to a better self-acceptance and ultimately give a sense of meaning to their lives.

Key words: Meaning of life, Schema of defect and shame, Identity styles, Self-acceptance

Funding: This study did not have any funds.

Conflict of interest: None declared.

Ethical considerations: The Ethics Committee of Islamic Azad University, Torbat-e-Jam Branch, approved the study (IR.IAU.TJ.REC.1403.050).

Authors' contributions:

- **Conceptualization:** Kimiya Moradpour Sheykh Kanloo, Amir Karami
- **Methodology:** Kimiya Moradpour Sheykh Kanloo
- **Data collection:** Kimiya Moradpour Sheykh Kanloo
- **Formal analysis:** Kimiya Moradpour Sheykh Kanloo, Amir Karami
- **Supervision:** Amir Karami
- **Project administration:** Amir Karami
- **Writing – original draft:** Kimiya Moradpour Sheykh Kanloo, Amir Karami
- **Writing – review & editing:** Kimiya Moradpour Sheykh Kanloo, Amir Karami

Citation: Moradpour Sheykh Kanloo K, Karami A. Development of a Model of Feeling the Meaning of Life Based on the Schema of Defects and Shame and Identity Styles with the Mediation of Self-Acceptance in Students: A Descriptive Study. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2025; 23 (12): 1060-75. [Farsi]

1- MSc in Clinical Psychology, Islamic Azad University, Torbat-e-Jam Branch, Torbat-e-Jam, Iran

2- Assistant Prof. of Psychology, Hekmat Razavi Institute of Higher Education, Mashhad, Iran, ORCID: 0000-0001-5764-4892

(Corresponding Author) Tel: (051) 36238659, E-mail: a.karami@hri.ac.ir

دوره ۲۳، شماره ۱۲، سال ۱۴۰۳

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان